

**Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
Філалагічны факультэт
Кафедра сучаснай беларускай мовы**

**Анатацыя да дыпломнай работы
Фраловой Тамары Сяргееўны**

“Прэфіксальныя дзеясловы ў сучаснай беларускай мове”

Навуковы кіраўнік Бадзевіч Зінаіда Іванаўна

2016

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа – 120 старонак, асноўны тэкст – 58 старонак, 2 табліцы, 28 выкарыстаных крыніц.

Ключавыя словы: ПРЭФІКС, СПОСАБ УТВАРЭННЯ, ПРЭФІКСАЦЫЯ, МАТЫВАВАНАЕ СЛОВА (ВЫТВОРНАЕ СЛОВА), МАТЫВАВАЛЬНАЕ СЛОВА (УТВАРАЛЬНАЕ СЛОВА), ДЗЕЯСЛОВЫ, СЛОВАЎТВАРАЛЬНЫ ТЫП, ПРАДУКТЫЎНАСЦЬ, МАРФАНАЛАГІЧНЫЯ ЗМЕНИ.

Аб’ект даследавання: прэфіксальныя дзеясловы ў сучаснай беларускай мове.

Прадмет даследавання: сістэма прэфіксальных словаўтваральных тыпаў дзеясловаў і іх функцыянаванне ў сучаснай беларускай мове.

Мэта даследавання: сінхроннае апісанне і аналіз прэфіксальных дзеясловаў з пункту гледжання словаўтваральнай тыпалогіі, іх словаўтваральныя сувязі і асаблівасці ўжывання, ступень прадуктыўнасці прэфіксаў, якія ўдзельнічаюць пры ўтварэнні дзеясловаў на сучасным этапе развіцця беларускай мовы.

Метады даследавання: апісальны метады, параўнальны метады, элементы колькаснага падліку.

Навуковая навізна і значнасць атрыманых вынікаў заключаецца ў тым, што быў устаноўлены корпус словаўтваральных прэфіксаў беларускай мовы, якія ўжываюцца ў сістэме ўтварэння дзеясловаў, праведзена дыферэнцыяцыя іх семантыкі, раскрыта роля прэфіксацыі ва ўтварэнні дзеясловаў, ахарактарызаваны адпаведныя словаўтваральныя тыпы прэфіксальных дзеясловаў, устаноўлена (па магчымасці) ступень іх прадуктыўнасці і асаблівасці функцыянавання.

Практычная значнасць атрыманых вынікаў: матэрыял можа быць выкарыстаны пры распрацоўцы вучэбных і метадычных дапаможнікаў па беларускай мове, падрыхтоўцы спецкурсаў, факультатывных заняткаў, у лексікаграфічнай практыцы пры складанні словаўтваральных і марфемных слоўнікаў.

Галіна прымянення: мовазнаўства, лексікалогія, марфеміка, марфаналогія, словаўтварэнне, стылістыка, культура маўлення.

Дыпломная работа выканана аднаасобна і самастойна.

РЕФЕРАТ

Дипломная работа – 120 страниц, основной текст – 58 страниц, 2 таблицы, 28 использованных источников.

Ключевые слова: ПРЕФИКС, СПОСОБ ОБРАЗОВАНИЯ, ПРЕФИКСАЦИЯ, МОТИВИРОВАННОЕ СЛОВО (ПРОИЗВОДНОЕ СЛОВО), МОТИВИРУЮЩЕЕ СЛОВО (ПРОИЗВОДЯЩЕЕ СЛОВО), ГЛАГОЛЫ, СЛОВООБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ТИП, ПРОДУКТИВНОСТЬ, МОРФОНОЛОГИЧЕСКИЕ ИЗМЕНЕНИЯ.

Объект исследования: префиксальные глаголы в современном белорусском языке.

Предмет исследования: система префиксальных словообразовательных типов глаголов и их функционирование в современном белорусском языке.

Цель исследования: синхронное описание и анализ префиксальных глаголов с точки зрения словообразовательной типологии, их словообразовательные связи и особенности применения, степень продуктивности префиксов, которые используются при образовании глаголов на современном этапе развития белорусского языка.

Методы исследования: описательный метод, сравнительный метод, элементы количественного подсчета.

Научная новизна и значимость полученных результатов заключается в том, что был установлен корпус словообразовательных префиксов белорусского языка, которые применяются в системе образования глаголов, проведена дифференциация их семантики, раскрыта роль префиксации в образовании глаголов, охарактеризованы соответствующие словообразовательные типы префиксальных глаголов, установлена (по возможности) степень их продуктивности и особенности функционирования.

Практическая значимость полученных результатов: материал может быть использован при разработке учебных и методических пособий по белорусскому языку, подготовке спецкурсов, факультативных занятий, в лексикографической практике при составлении словообразовательных и морфемных словарей.

Область применения: языкознание, лексикология, морфемика, морфонология, словообразование, стилистика, культура речи.

Дипломная работа выполнена единолично и самостоятельно.

ABSTRACT

Graduation work – 120 pages, main text – 58 pages, 2 tables, 28 used sources.

Key words: PREFIX, MANNER OF FORMATION, PREFIXION, MOTIVATED WORD (DERIVATIVE WORD), REASON WORD (PRODUCTIVE WORD), VERBS, WORD-FORMATION TYPE, EFFICIENCY, MORPHONOLOGICAL CHANGES.

The object of the research: prefixal verbs in modern Belarusian language.

The subject of the research: system of prefixal word-formation types of verbs and their functioning in modern Belarusian language.

The research objective: the synchronic description and the analysis of prefixal verbs from the point of view of a word-formation typology, word-formation links and peculiarities of usage, stage of productivity of prefixes which are used during formation of verbs in the modern period of development of Belarusian language.

Research methods: descriptive method, comparative method, elements of quantitative estimation.

Scientific novelty and the significance of the received results is that the corpus of word-formation prefixes of Belarusian language which are applied in the formation system of verbs has been defined, differentiation of their semantics is carried out, the role of prefixion in formation of verbs is explained, the corresponding word-formation types of prefixal verbs are characterized, degree of their productivity and peculiarities of functioning is established (when possible).

The practical significance of the received results: material can be used by developing educational and methodical handbooks on Belarusian language, preparation of special courses, special seminars, facultative studies, in lexicographical practice by drawing up word-formation and morphemic dictionaries.

Scope of application: linguistics, lexicology, morphemics, morphonology, word formation, stylistics, speech culture.

The graduation work is written individually and independently.